

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU
OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE
W LATACH 2004-2006**

Raport 33/2007

KĄTY WROCŁAWSKIE, 2007 r.

odpady, utylizacja, ochrona środowiska

WAMECO S.C.

Ryszard Szpadt, Szczepaniak Włodzimierz

Opracował zespół w składzie:

dr hab. inż. Włodzimierz SZCZEPANIAK

dr inż. Maciej CZEMARMAZOWICZ

dr inż. Ryszard SZPADT

mgr inż. Wojciech GÓRNIKOWSKI

mgr inż. Kornelia KACPERCZYK

mgr inż. Daniel KONOPACKI

mgr inż. Agnieszka WOJCIECHOWSKA-ŚWIERGOŃ

mgr inż. Monika ŻURAŃSKA-SKALNY

SPIS TREŚCI:

1	<u>WPROWADZENIE</u>	3
2	<u>DANE OGÓLNE O GMINIE</u>	4
2.1	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE	5
2.2	LUDNOŚĆ I OSADNICTWO	6
2.3	SPOŁECZNOŚĆ	6
2.4	RYNEK PRACY	7
2.5	CHARAKTERYSTYKA SEKTORA POZAROLNICZEGO	7
2.6	ROLNICTWO	8
2.7	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	9
2.8	GOSPODARKA ODPADAMI I ŚCIEKAMI	9
2.9	TURYSTYKA I REKREACJA	10
3	<u>TENDENCJE ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W LATACH 2004 - 2006</u>	11
3.1	JAKOŚĆ WÓD	11
3.1.1	WODY POWIERZCHNIOWE	11
3.1.2	WODY PODZIEMNE	12
3.2	OCENA JAKOŚCI POWIETRZA	13
3.3	KLIMAT AKUSTYCZNY	15
3.4	GLEBY	15
3.5	TERENY CHRONIONE I OBSZARY NATURA 2000	16
4	<u>WYDATKI PONIESIONE PRZEZ GMINĘ KĄTY WROCŁAWSKIE NA REALIZACJĘ ZADAŃ PROEKOLOGICZNYCH W LATACH 2005 - 2006</u>	18
5	<u>STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA</u>	19
5.1	OCHRONA GLEB	19
5.2	OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN	19
5.3	OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	20
5.4	OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	21
5.5	OCHRONA POWIETRZA	22
5.6	OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM	22
5.7	EDUKACJA EKOLOGICZNA	23
6	<u>PODSUMOWANIE I WNIOSKI</u>	24

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z artykułem 17, ustęp 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późniejszymi zmianami) organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, a także zapisów wojewódzkiego programu ochrony środowiska i powiatowego programu ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając wymagania niezbędne przy sporządzaniu polityki ekologicznej państwa określone w artykule 14 Ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Program, o którym mowa uchwała rada gminy (artykuł 18, ustęp 1 Ustawy *Prawo ochrony środowiska*). Zgodnie z artykułem 18, ustęp 2 Ustawy *Prawo ochrony środowiska* z wykonania gminnego programu ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy.

Program Ochrony Środowiska Kąty Wrocławskie został uchwalony przez Radę Miejską w Kątach Wrocławskich w dniu 26 października 2004 roku (uchwała Nr XXXI/227/04). *Program* jest podstawą działań Samorządu Gminy Kąty Wrocławskie w zakresie polityki ekologicznej. Działania te są ściśle powiązane z zadaniami realizowanymi dla osiągnięcia określonych celów.

W *Programie* ... sformułowano następujące cele nadrzędne:

- zachowanie oraz odtwarzanie rodzimego bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych,
- ochrona zasobów i poprawa jakości wód podziemnych, racjonalne użytkowanie kopalin, gleb i powierzchni ziemi,
- ochrona zasobów wód powierzchniowych, poprawa ich jakości i zapobieganie zanieczyszczeniu,
- poprawa stanu czystości terenów i zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- zmniejszenie dyskomfortu pracy i zamieszkania na terenach zurbanizowanych,
- ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii dla środowiska bądź życia lub zdrowia ludzi oraz sprawne usuwanie ich skutków,
- wzrost wiedzy o stanie środowiska naturalnego, jego zagrożeniach oraz sposobach przeciwdziałania zagrożeniom,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa komunikacji społecznej w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych województwa.

Wymienione cele realizowane są poprzez działania o charakterze zarówno inwestycyjnym, jak i organizacyjno–prawnym, którym przypisano konkretne, konieczne do realizacji zadania.

Ustawa *Prawo ochrony środowiska*, jak i akty wykonawcze do tej ustawy, nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z wykonania *Programu* ... We wstępie do raportu trzeba też zaznaczyć, że nie istnieje modelowa, ustandaryzowana metoda oceny realizacji gminnych programów ochrony środowiska.

Wobec powyższego uznano, że raport z wykonania *Programu* powinien nawiązywać do struktury *Programu* i zawierać w szczególności:

- opis stanu środowiska w Gminie Kąty Wrocławskie,
- stan i ocenę wykonania zadań wynikających z harmonogramu realizacji *Programu* ...,
- finansowanie ochrony środowiska,
- podsumowanie i wnioski końcowe.

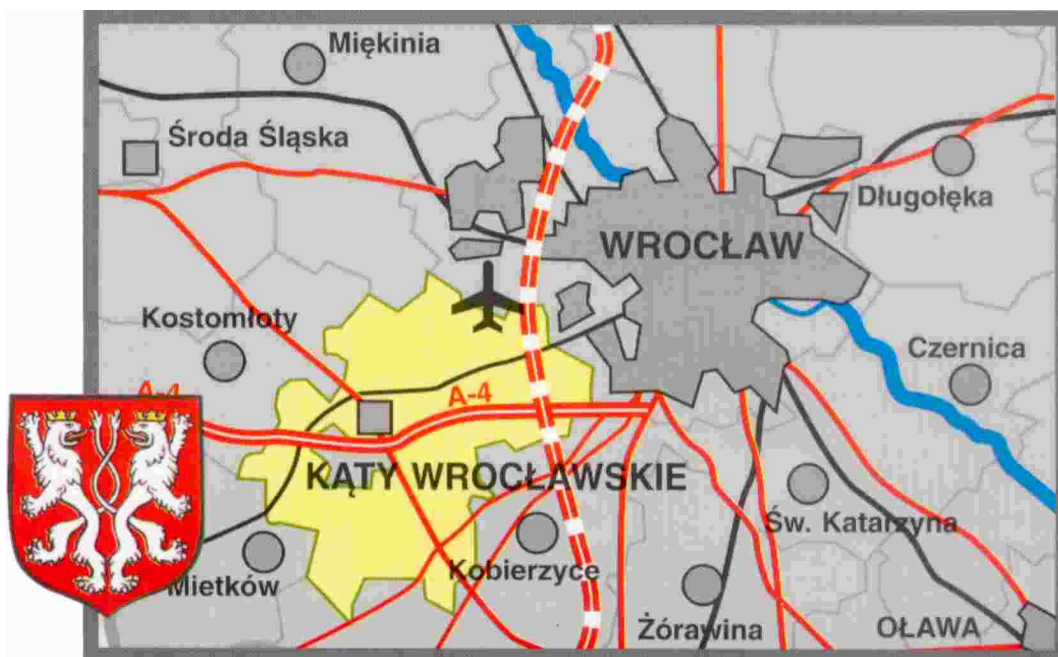
Z uwagi na fakt, iż równolegle zostało przygotowane sprawozdanie z realizacji *Gminnego Planu Gospodarki Odpadami* w raporcie pominięto kwestie dotyczące gospodarki odpadami.

2 DANE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Kąty Wrocławskie położona jest w południowo – zachodniej części województwa dolnośląskiego w powiecie wrocławskim. Miasto Kąty Wrocławskie leży w odległości około 15 km od Wrocławia. Gmina graniczy z gminami: Mietków, Kobierzyce, Sobótka, Wrocław w powiecie wrocławskim, Kostomłoty i Miękinia w powiecie średzkim. Posiada dobre powiązania komunikacyjne z Wrocławiem oraz z gminami i powiatami przyległymi poprzez drogi krajowe, wojewódzkie oraz powiatowe (droga krajowa nr 35, droga wojewódzka nr 346). Przez Gminę przebiega autostrada A4, jedna z głównych dróg o charakterze międzynarodowym.

Gmina zajmuje powierzchnię 176,5 km². Sieć osadniczą tworzą: miasto Kąty Wrocławskie oraz 36 sołectw. Wg danych z końca 2005 r. liczba ludności wyniosła ogółem 17582 mieszkańców. Gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 100 mieszkańców na 1 km². Głównymi ośrodkami gminy są: Kąty Wrocławskie, liczące ok. 6 tys. mieszkańców oraz wsie Gniechowice i Smolec liczące po ok. 1500 mieszkańców. Gmina Kąty Wrocławskie jest gminą o funkcji przemysłowo-rolniczej. Gmina pełni także funkcje usługowo-handlowe dla okolicznej ludności.

Ze względu na bardzo dogodne położenie w stosunku do Wrocławia gmina jest w sferze zainteresowań zarówno inwestorów indywidualnych pragnących się osiedlić, jak i inwestorów zainteresowanych działalnością gospodarczą w szerokim tego słowa znaczeniu (od małych zakładów usługowych do dużych inwestycji o charakterze produkcyjnym).

Rysunek 1. Gmina Kąty Wrocławskie [źródło: strona internetowa gminy Kąty Wrocławskie]

Największą miejscowością gminy jest miasto Kąty Wrocławskie będące siedzibą Urzędu Miasta i Gminy. Wykaz miejscowości wchodzących w skład gminy Kąty Wrocławskie przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Wykaz miejscowości na terenie gminy Kąty Wrocławskie z podaną liczbą mieszkańców na dzień 01.01.2007r.

lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1	Baranowice-Bliż	178	22	Pietrzykowice	517
2	Bogdaszowice	419	23	Romnów	79
3	Cesarzowice	109	24	Rybnica	133
4	Czerńczyce	271	25	Sadków	607
5	Gniechowice	1487	26	Sadkówek	31
6	Górzyce	139	27	Sadowice	346
7	Gądów	161	28	Samotwór	219
8	Jaszkotle	84	29	Smolec	2180
9	Jurczyce	136	30	Skałka	213
10	Kamionna	155	31	Sokolniki	108
11	Kilianów	211	32	Sośnica	322
12	Kozłów	84	33	Stary Dwór	79
13	Krobielowice	183	34	Stoszyce	84
14	Krzepków	120	35	Strzegalowice	241
15	Kębtowice	206	36	Szymanów	64
16	Małkowice	525	37	Wojtkowice	195
17	Mokronos Dolny	277	38	Wszemiłowice	136
18	Mokronos Górny	264	39	Zabrodzie	320
19	Nowa Wieś Kącka	259	40	Zachowice	675
20	Nowa Wieś Wrocławska	300	41	Zybiszów	165
21	Pęcznica	274	42	Kąty Wrocławskie	5491

Ogółem na dzień 01.01.2007 r. gminę Kąty Wrocławskie zamieszkiwało 18 047 mieszkańców.

2.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE

Obszar powiatu wrocławskiego rozciąga się od Równiny Oleśnickiej na wschodzie, przez część Pradoliny Wrocławskiej, Równinę Wrocławską aż po Masyw Ślęży na zachodnio południowym skraju powiatu. Gmina Kąty Wrocławskie leży na terenie Równiny Wrocławskiej.

Równina Wrocławska rozpościera się między Pradolina Wrocławską a Przedgórzem Sudeckim. Przecinają ją dopływy Odry: Oława, Ślęza i Bystrzyca. Wznosi się od 125 do 165 m i jest dosyć płaską krainą rolniczą, jednakże zróżnicowaną ze względu na rodzaj gruntów i gleb. Z powodu tego zróżnicowania Równina Wrocławska została podzielona na 3 mniejsze regiony.

Wysoczyzna Średzka jest równiną morenowo-sandrową z ostańcami moren czołowych i kemów pomiędzy dolinami Kaczawy a Bystrzycy i jej dopływu Strzegomki, o powierzchni około 600 km². Gleby należą do typu brunatnoziemnych i płowych słabogliniastych i gliniastych. Lasów jest mało. W zachodniej części równiny zachowało się kilka niewielkich jezior wytopiskowych wśród kemów (Pojezierze Kunickie).

Równina Kącka nazwana tak od miejscowości Kąty Wrocławskie, przy linii kolejowej do Wałbrzycha, zajmuje położenie środkowe między Wysoczyzną Średzką i Równiną Grodkowską i obejmuje powierzchnię 1200 km². Osady glacialne i glaciofluwialne pokrywa less, na którym wytworzyły się żyzne gleby brunatne i czarnoziemy.

Równina Grodkowska znajduje się pomiędzy dolinami Oławy i Nysy Kłodzkiej i zajmuje powierzchnię 630 km². Jest to wysoczyzna morenowa z pagórkami kemowymi i z glebami brunatnoziemnymi. Znajduje się tu rezerwat „Przylesie” (17 ha) obejmujący fragmenty lasu liściastego.

2.2 LUDNOŚĆ I OSADNICTWO

Sieć osadniczą tworzą: miasto Kąty Wrocławskie oraz 36 sołectw. Powierzchnia gminy to 176,5 km², z czego 6,3 przypada na same Kąty Wrocławskie.

Na terenie gminy mieszkało na koniec 2005 roku 17582 osoby. Podstawowe informacje dotyczące ludności zestawiono w tabeli 2. Strukturę ludności z uwzględnieniem podziału na wiek przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 2. Ludność gminy Kąty Wrocławskie

Wyszczególnienie	Ludność	Mężczyźni	Kobiety	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
	2005	2005	2005	2005
Gmina Kąty Wrocławskie	17582	8643	8939	100
W tym miasto Kąty Wrocławskie	5415	2589	2826	854

Tabela 3. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Wyszczególnienie	Ludność	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
	2005	2005	2005	2005
Gmina Kąty Wrocławskie	17582	3793	11358	2431
W tym miasto Kąty Wrocławskie	5415	1150	3562	703

2.3 SPOŁECZNOŚĆ

Liczba mieszkańców gminy wynosi 17582 osoby. Średnia gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 100 osób na km², a w samych Kątach Wrocławskich 854 osoby/km².

Według danych przedstawionych w Roczniku Statystycznym Województwa Dolnośląskiego na terenie gminy na koniec 2005 roku znajdowało się 5743 mieszkania o łącznej liczbie 22864 izb. Powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła 459,2 tys. m². W analogicznym okresie w samych Kątach Wrocławskich były 1823 mieszkania o łącznej liczbie 6992 izb i powierzchni użytkowej 136,8 tys. m².

Poniżej zaprezentowano strukturę bazy edukacyjnej na terenie gminy Kąty Wrocławskie.

Wychowaniem przedszkolnym objętych jest 400 dzieci, w tym 237 dzieci na terenie miasta. Gmina dysponuje dziewięcioma placówkami wychowania przedszkolnego, z czego trzy placówki to placówki samodzielne, a sześć to oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. W mieście funkcjonują trzy placówki – dwie samodzielne i jedna przy szkole, na terenach wiejskich jest jedna placówka samodzielna i pięć przy szkołach.

Na terenie gminy ma swoje siedziby 10 szkół podstawowych w tym 6 prowadzonych jest przez Gminę Kąty Wrocławskie. W szkołach podstawowych kształcą się około 1300 uczniów. Gmina prowadzi dwa gimnazja - w Kątach Wrocławskich i w Jasz kotlu – obecnie uczęszcza do nich 628 uczniów.

Gmina dysponuje 11 pracownikami komputerowymi w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Liczba komputerów z dostępem do Internetu wynosi 149 sztuk.

Na terenie gminy nie ma liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych ani szkół wyższych, młodzież z terenu gminy kształci się w placówkach położonych we Wrocławiu.

Na terenie gminy w Kątach Wrocławskich działa 1 biblioteka publiczna dysponująca księgozbiorem wynoszącym 17,9 tys. woluminów.

W skład gminnej służby zdrowia wchodzi 2 przychodnie, 1 ośrodek zdrowia, 2 praktyki lekarskie (w tym jedna wiejska) oraz 5 aptek i punktów aptecznych. Na terenie gminy działa również Zakład opiekuńczo-leczniczy obejmujący opieką 50 osób.

2.4 RYNEK PRACY

Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego 2006 roku odnotowuje 3416 osób pracujących, w tym 1418 kobiet.

Poniżej przedstawiono strukturę zatrudnienia według podziału, dokonanego przez autorów rocznika statystycznego.

Struktura podziału według sektorów ekonomicznych

W gminie Kąty Wrocławskie w sektorze ekonomicznym rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz rybactwo pracujących było 116, w sektorze przemysł i budownictwo 1606 osób, w usługach rynkowych 1072 osoby, a w usługach nierynkowych 622 osoby.

2.5 CHARAKTERYSTYKA SEKTORA POZAROLNICZEGO

Według danych zaprezentowanych w Roczniku Statystycznym Województwa Dolnośląskiego 2006 (stan na 31 grudnia 2005 r.) w gminie Kąty Wrocławskie funkcjonowało 1491 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w KRUPGN REGON, z czego 32 podmioty w sektorze publicznym i 1452 w sektorze prywatnym. Działało 131 spółek handlowych i 48 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Działalność gospodarczą prowadziło 1143 osób fizycznych.

Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w KRUPGN REGON

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Spółki handlowe	Spółki z kapitałem zagranicz.	Osoby fizyczne
Gmina Kąty Wrocławskie	1491	32	1459	131	48	1143
W tym miasto Kąty Wrocławskie	573	20	553	55	22	423

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego 2006.

Tabela 5. Podmioty Gospodarki Narodowej Zarejestrowane w KRUPGN REGON według sekcji

Wyszczególnienie	Ogółem	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Obsługa nieruchomości i firm, nauka
Gmina Kąty Wrocławskie	1491	139	213	511	123	198
W tym miasto Kąty Wrocławskie	573	57	96	203	43	77

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego 2006.

Do najważniejszych zakładów w gminie Kąty Wrocławskie należą:

- Torf Corporation Fabryka Leków Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich,
- CeDo Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich,
- "Grupa Schneider-Systemy Budowlane" Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich,
- EINHELL Polska Sp. z OO w Nowej Wsi Wrocławskiej,
- Stemman Polska Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich,
- Tiner Polska Sp. z o.o. w Pietrzykowicach,
- Schavemaker Invest Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich,
- Sanbet Fabryka Betonu w Pietrzykowicach.

Producent rolny:

- "Hedro Farms Polska" Sp. z o.o. w Sadkowie.

Ponadto na terenie gminy swoje zakłady produkcyjne i inne oddziały mają:

- Georg Utz Sp. z o.o. - produkcja systemów z tworzywa sztucznego do transportu i magazynowania,
- WUZETMOT - przedsiębiorstwo remontu samochodów
- PLUS – Dyskont Spożywczy - Centrum Logistyczne
- SCANIA POLSKA S.A. - zakład serwisowy,
- BUDERUS POLSKA - oddział dolnośląski.

W skład gospodarki sektora pozarolniczego wchodzi również sieć sklepów, których liczba kształtuje się na poziomie 135, z czego w samych Kątach Wrocławskich 72 placówek, w których jest zatrudnionych odpowiednio 283 i 154 osoby. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje jedno targowisko.

Na terenie gminy zlokalizowano 5 stacji paliw, w tym 3 w Kątach Wrocławskich.

Gospodarka turystyczna to 1 obiekt turystyczny, dysponujący 27 miejscami noclegowymi. W 2005 roku z noclegów skorzystało 1827 turystów w tym 690 zagranicznych.

2.6 ROLNICTWO

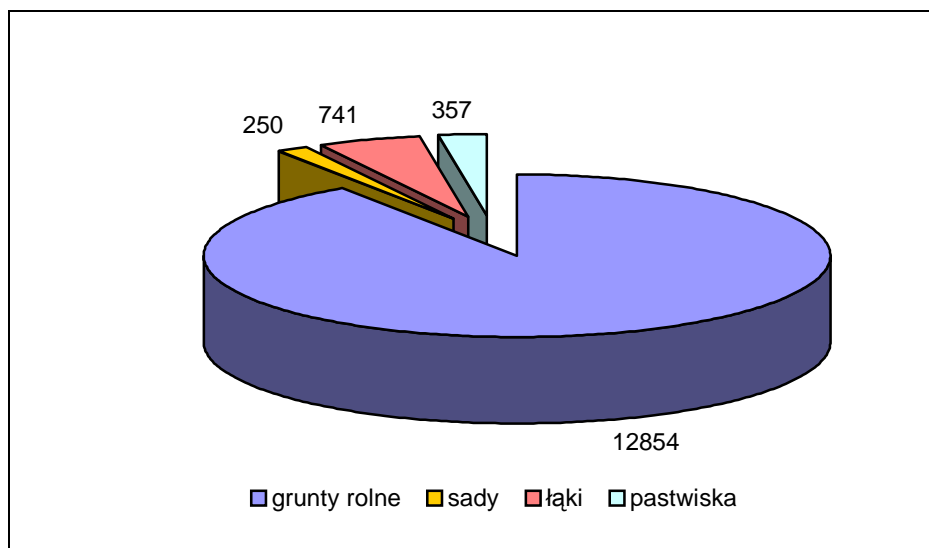
Gmina Kąty Wrocławskie jest bardzo zróżnicowany pod względem występujących gleb. Na obszarze powiatu spotykamy następujące rodzaje gleb:

- gleby brunatne i bielicowe, utworzone z glin, w centralnej części gminy, obszarowo największy kompleks,
- gleby brunatne utworzone z pyłów ilastych, w zachodniej i wschodniej części gminy,
- czarne ziemie właściwe, w północnej części gminy,
- gleby lekkie, niewielkie obszary pomiędzy pozostałymi kompleksami.

Grunty gminy Kąty Wrocławskie wykorzystywane są w sposób różnorodny. Powierzchnia ogólna gruntów oraz udział sposobów użytkowania na przestrzeni lat ulegają pewnym wahaniom. Według danych Urzędu Statystycznego na koniec 2001 roku powierzchnia ogólna gruntów kształtowała się na poziomie 17650 ha. Użytki rolne obejmują 14202 ha, w tym:

• grunty rolne	12854 ha
• sady	250 ha
• łąki	741 ha
• pastwiska	357 ha

Strukturę użytkowania gruntów w gminie przedstawiono na wykresie 1.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Kąty Wrocławskie

Według danych zebranych podczas Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego na przełomie maja i czerwca 2002 roku na terenie gminy Kąty Wrocławskie występują 1554 gospodarstwa rolne o przeciętnej powierzchni 9,4 ha. Zasiewami objęto 76,2 % powierzchni gruntów ornych. W zakresie hodowli zwierząt na 100 ha użytków rolnych występuje 7 szt. bydła i 37,8 szt. trzody chlewnej.

2.7 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa gminy Kąty Wrocławskie liczy 164 kilometry, z czego 27 przypada na same Kąty Wrocławskie. W roku 2006 zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wyniosło 538,8 dam³. Ilość ścieków odprowadzonych wyniosła 263 dam³.

Długość sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) wynosi 34,1 km w tym sieci grawitacyjnej 31,0 km. Długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej liczy 22,2 km w tym grawitacyjnej 20,9 km natomiast sieć kanalizacji sanitarnej 11,9 km, w tym sieci grawitacyjnej 10,1 km.

Na terenie gminy istnieją 2 oczyszczalnie ścieków w Jurczycach i w Gniechowicach. Ilość ścieków oczyszczonych w 2006 r. przez oczyszczalnię w Jurczycach wyniosła 376 tys. m³/rok, w tym ścieków sanitarnych odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym wyniosła 197,6 tys. m³/rok. Z systemu kanalizacyjnego korzysta 5940 mieszkańców pozostali są obsługiwani przez tabor asenizacyjny.

Gminna sieć rozdzielcza gazu liczy ok. 90 km, w Kątach Wrocławskich ok. 24 km i prowadzi do odpowiednio 1721 i 1544 odbiorców.

Z energii elektrycznej w miastach korzystało 1666 odbiorców, a zużycie energii wyniosło 3191 MWh.

Przez terytorium gminy przebiega 70 km dróg gminnych, w tym 30 km o nawierzchni twardej z czego 18 km o powierzchni ulepszonej. Drogi lokalne miejskie osiągają długość 10 km, z czego 7 km dróg posiada nawierzchnię twardą, w tym 6 km ulepszoną.

2.8 GOSPODARKA ODPADAMI I ŚCIEKAMI

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie działają 2 oczyszczalnie ścieków, w Gniechowicach oraz w Jurczycach (o średniej przepustowości 2000 m³/d i maksymalnej 2400 m³/d).

Według dokumentu pt.: „Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kąty Wrocławskie” z roku 2006 gospodarka odpadami na terenie gminy przedstawia się w sposób przedstawiony poniżej.

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie funkcjonuje gminne składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w nieczynnym wyrobisku po eksploatacji złoża iłów i gliny, w pobliżu wsi Sońnica. Powierzchnia terenu składowiska w granicach ogrodzenia wynosi 1,22 ha, czasza kwatery odpadów zajmuje powierzchnie ok. 0.87 ha. Pojemność wysypiska wynosi 39 400 m³. Od kwietnia 2004 r. zaprzestano składowania na gminnym składowisku w Sońnicy odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców gminy. Odpady te są wywożone do unieszkodliwienia poza teren gminy. Na składowisko kierowane są odpady wytwarzane przez podmioty gospodarcze, obsługiwane przez właściciela składowiska – Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Przyjęto system pojemników zbiorczych, ustawionych we wszystkich miejscowościach gminy. Obecnie na terenie gminy ustawionych jest 76 zestawów po trzy pojemniki (1,5 i 2,5 m³). Zbierane są cztery frakcje: szkło białe i kolorowe, makulatura oraz tworzywa sztuczne. Dodatkowo na terenie miasta ustawione jest 6 kontenerów do gromadzenia opakowań papierowych pochodzących z handlu i usług i jeden na terenie gminy. Średnio w gminie jeden zestaw pojemników obsługuje 260 mieszkańców. Selektywna zbiórka odpadów obsługiwana jest przez ZGK. Sp. z o.o. w Katach Wrocławskich. Sortowanie i przygotowanie do sprzedaży odbywa się na terenie ZGK. – ul. 1 Maja. Pozostałości po segregacji kierowane są na składowisko odpadów w Sońnicy.

2.9 TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina dysponuje potencjalnie wieloma atrakcjami turystycznymi i dzięki dobrze rozwiniętym szlakom komunikacyjnym jest dostępny dla odwiedzających. Dzięki swojemu położeniu gmina może być naturalnym terenem i zapleczem rekreacyjno-turystycznym dla aglomeracji wrocławskiej.

Odwiedzających region a zainteresowanych historią i architekturą przyciągną liczne zabytki architektury świeckiej i sakralnej.

Równie ważna dla turystów jest oferta handlowa. W 2002 roku, na terenie gminy funkcjonowało 135 sklepów i 1 stałe targowisko. W gminie Kąty Wrocławskie usytuowanych jest 5 stacji paliw.

Bardzo istotnym elementem infrastruktury turystycznej, warunkującej jej dalszy rozwój, jest posiadanie odpowiedniej bazy hotelowo-noclegowej.

3 TENDENCJE ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W LATACH 2004 - 2006

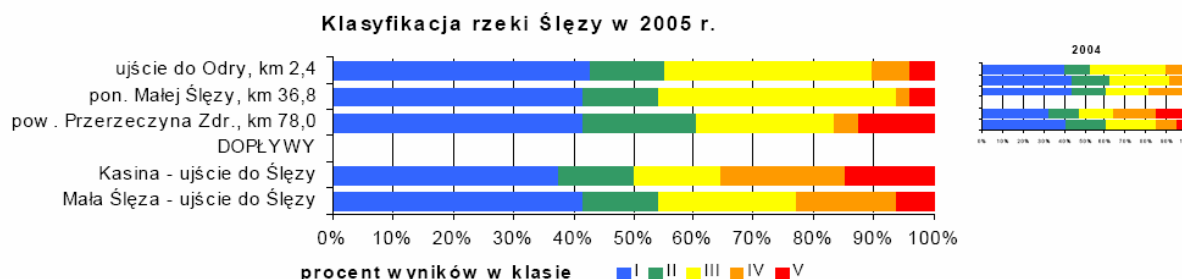
3.1 JAKOŚĆ WÓD

3.1.1 WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina znajduje się w zlewniach rzeki Bystrzycy i Ślęzy (II rzędu). Do ważniejszych dopływów tych rzek należą Strzegomka, Niestusz (dopływ Strzegomki) i Czarna Woda (dopływ Bystrzycy).

Wody rzeki Ślęzy w 2004 roku w dwóch punktach miały IV klasę, tzn. były to wody o niezadowalającej jakości, tylko w przekroju poniżej ujścia Małej Ślęzy jakość wody poprawiła się, osiągając III klasę. Już w pierwszym punkcie pomiarowo-kontrolnym udział wskaźników I i II klasy nie przekroczył 60%. W przekroju ujściowym udział ten był jeszcze mniejszy, bo 52%, zwiększył się natomiast udział wskaźników w klasie III. Na stan jakości w przekroju ujściowym wpływ ma silnie zanieczyszczony dopływ Ślęzy – rzeka Kasina.

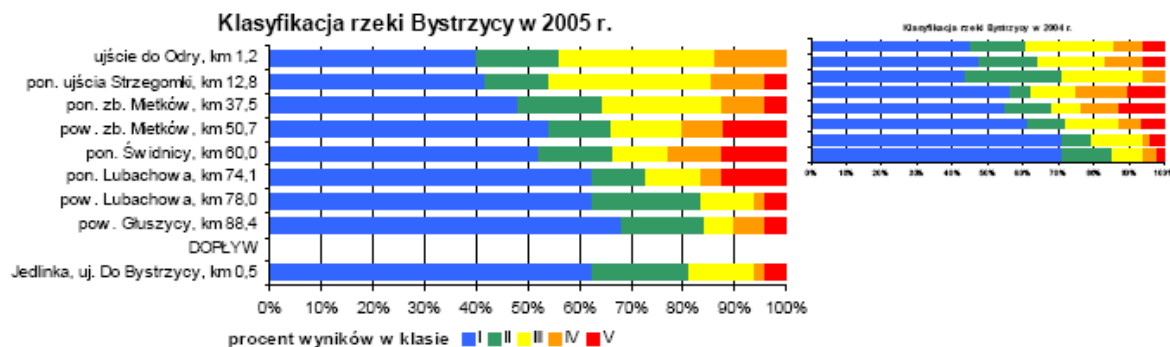
Klasyfikacja jakości wód rzeki Ślęzy i badanych dopływów opracowana na podstawie badań za rok 2005 przedstawiona jest na wykresie.

Wykres 2. Klasyfikacja jakości wód rzeki Ślęzy i jej dopływów w roku 2005

Analiza wybranych wskaźników zanieczyszczenia w okresie ostatniego dziesięciolecia wskazuje na duże zmiany, jakie zaszły w stanie jakości wód. W ostatnich kilku latach poziom zanieczyszczeń organicznych i fizycznych ustabilizował się na poziomie III klasy, nastąpił też wyraźny spadek zanieczyszczenia związkami azotu. Poprawił się również stan bakteriologiczny rzeki. Niepokojąco rośnie natomiast poziom zanieczyszczenia związkami fosforu.

Do zlewni Bystrzycy należą zurbanizowane i rolnicze tereny regionu. Rzeka przepływa m.in. przez Głuszycę, Jugowice, Świdnicę, Kąty Wrocławskie i Wrocław. Oprócz tego Bystrzyca, głównie poprzez dopływy, zbiera wody z obszarów przyrody chronionej takich jak Książański Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Gór Sowich, Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich i Ślęzański Park Krajobrazowy.

Wykres 3. Klasyfikacja jakości wód rzeki Bystrzycy i jej dopływów w roku 2005

W dwóch początkowych przekrojach, powyżej Głuszycy oraz powyżej zbiornika Lubachów, jakość wody odpowiadała III klasie. O klasyfikacji decydowała tu m.in. zawartość substancji organicznych, saprobność fitoplanktonu oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne, a powyżej zbiornika Lubachów również stężenie azotanów.

Bystrzyca wypływając ze zbiornika Mietków poprawia swoją jakość. We wszystkich przekrojach poniżej Mietkowa odnotowano IV klasę, czyli wody niezadowolającej jakości. W klasie V znalazły się wartości odczynu i stężenie miedzi (jeden wysoki wynik nie potwierdzony w dalszych badaniach), a w klasie IV - barwa, azot *Kjeldahla*, chlorofil „a” oraz liczba bakterii *coli* typu fekalnego. W dwóch kolejnych przekrojach utrzymywała się IV jakości wód ale zmieniły się parametry wpływające na klasyfikację. Wpływ na to ma dopływająca w m. Jarnołów zanieczyszczona rzeka Strzegomka. W V klasie znalazły się wartości BZT5 i siarczanów, a kolejnych 5 parametrów, w tym amoniak, azot *Kjeldahla*, fosforany i liczby bakterii *coli* osiągnęły poziom IV klasy.

Oceniając parametry charakteryzujące proces eutrofizacji, w dwóch początkowych przekrojach Bystrzycy nie stwierdzono przekroczeń. W trzech następnych punktach, zlokalizowanych poniżej zbiornika Lubachów, poniżej Świdnicy i powyżej Mietkowa, wartości średnie roczne azotanów, azotu ogólnego i fosforu ogólnego przekroczyły wartości graniczne, powyżej których występuje eutrofizacja. Poniżej zbiornika, w pierwszym przekroju również nie nastąpiło przekroczenie wartości średnich rocznych, a w następnych przekrojach przekroczone zostały wartości azotanów, fosforu ogólnego, a na ujściu również azotu ogólnego.

3.1.2 WODY PODZIEMNE

W obrębie gminy Kąty Wrocławskie występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 321. Jest to zbiornik w utworach trzeciorzędowych, o niskim stopniu zagrożenia antropogenicznego, o wysokiej wydajności. Głębokość zalegania stropu wynosi do 30 m.

Częściowo na terenie gminy występują obszary użytkowego poziomu wodonośnego w utworach trzecio- i czwartorzędowych. W ramach krajowej sieci monitoringu prowadzone są badania jakości wód w dwóch punktach. W tabeli 6 przedstawiono wyniki dla sieci krajowej.

Tabela 6. Klasyfikacja wód podziemnych w 2005 roku – sieć krajowa, powiat wrocławski.

Otwór	Miejscowość	Gmina	Stratygrafia	Typ wody	Przekroczenia norm wg RMZ	Klasa wody	Wskaźniki w klasie III	Wskaźniki w klasie IV	Wskaźniki w klasie V	Azotany [mg/dm ³]
323	Małkowice	Kąty Wrocławskie	Tr	HCO ₃ -Ca-Mg	Fe, Mn	III	HCO ₃	Fe	—	0,34
565	Bogdaszowice		Q	HCO ₃ -Ca	Fe, Mn	III	—	Fe	—	0,02

3.2 OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

Stan jakości powietrza na terenie gminy Kąty Wrocławskie badany był w jednym punkcie pomiarowym. Badania metodą pomiarów pasywnych wykonywano w punkcie przy ul. Zwycięstwa w Kątach Wrocławskich. Prezentowane poniżej dane, w tym pierwsza mapa (rysunek 2), pochodzą z opracowania WIOŚ *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2004 roku* oraz *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2005 roku*.

Rysunek 2. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu jakości powietrza w powiecie wrocławskim w latach 2004 i 2005

Porównując wyniki pomiarów w dwóch najbliższych położonych miejscowościach, w których takie pomiary są prowadzone, tj. Kątach Wrocławskich i Kobierzycach można spostrzec, że charakter obu terenów ze względu na stężenia ditlenku siarki w powietrzu jest różny (tabela 7 i 8). Podobnie jak w latach minionych przeprowadzone badania metodą pasywną wykazały niski poziom zanieczyszczenia **dwutlenkiem siarki**. Stężenia średnioroczne w powiecie wrocławskim kształtowały się w granicach od 8,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (Kąty Wrocławskie, ul. Zwycięstwa) do 14,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (Kobierzyce ul. Witosa). Ogólnie prawie 4-krotnie wyższe stężenia notowano z sezonie grzewczym. Stwierdzone w 2005 r. stężenia były wyższe niż oznaczane w roku 2004.

Tabela 7. Stężenia ditlenku siarki w powietrzu w powiecie wrocławskim w 2004 r. – pomiary pasywne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Lp.	Stanowisko pomiarowe	Średnia roczna	Średnia – sez. grzewczy	Średnia – sez. pozagrzewczy
1.	Siechnice, ul. Kościelna	6,8	8,8	4,9
2.	Sobótka, ul. Warszawska	6,4	8,2	4,6
3.	Jordanów Śl., ul. Szkolna	4,9	6,6	2,9
4.	Długoleka, ul. Wiejska	6,3	9,4	3,3
5.	Kąty Wrocławskie, ul. Zwycięstwa	4,3	5,8	2,8
6.	Kobierzyce, ul. Witosa	7,4	11,2	3,6

Tabela 8. Stężenia ditlenku siarki w powietrzu w powiecie wrocławskim w 2005 r. – pomiary pasywne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Lp.	Stanowisko pomiarowe	Średnia roczna	Średnia w sez. grzewczym	Średnia w sez. pozagrzewczym	Kompletność serii pomiarowej
1.	Czernica, pl. Jana Pawła II	10,5	18,4	3,9	92%
2.	Długoleka, ul. Wiejska	10,6	16,9	4,4	100%
3.	Jordanów Śl., ul. Szkolna	8,4	14,0	2,9	100%
4.	Kąty Wrocławskie, ul. Zwycięstwa	8,0	13,0	3,0	100%
5.	Kobierzyce, ul. Witosa	14,7	25,6	3,9	100%
6.	Siechnice, ul. Kościelna	9,9	15,4	4,5	100%
7.	Sobótka, ul. Warszawska	11,5	18,5	4,6	100%

Stężenia średnioroczne **dwutlenku azotu**, mierzone metodą pasywną, kształtowały się w granicach od $15,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (Jordanów Śl. ul. Szkolna) do $24,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (Kąty Wrocławskie, ul. Zwycięstwa), tj. w granicach 38-60% normy średniorocznej. Również w przypadku NO_2 wyższe stężenia notowano w sezonie grzewczym. W porównaniu do 2004 r. poziom stężeń średniorocznych nie zmienił się.

Tabela 9. Stężenia ditlenku azotu w powietrzu w powiecie wrocławskim w 2004 r. – pomiary pasywne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Lp.	Stanowisko pomiarowe	Średnia roczna	% normy ¹⁾	Średnia – sez. grzewczy	Średnia – sez. pozagrzewczy
1.	Siechnice, ul. Kościelna	19,9	50%	26,7	13,0
2.	Sobótka, ul. Warszawska	15,3	38%	21,0	9,6
3.	Jordanów Śl., ul. Szkolna	14,7	37%	18,2	10,6
4.	Długoleka, ul. Wiejska	20,7	52%	27,6	13,7
5.	Kąty Wrocławskie, ul. Zwycięstwa	21,4	54%	28,1	14,7
6.	Kobierzyce, ul. Witosa	22,4	56%	29,2	15,5

Tabela 10. Stężenia ditlenku azotu w powietrzu w powiecie wrocławskim w 2005 r. – pomiary pasywne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Lp.	Stanowisko pomiarowe	Średnia roczna	% normy ¹⁾	Średnia w sez. grzewczym	Średnia w sez. pozagrzewczym	Kompletność serii pomiarowej
1.	Czernica, pl. Jana Pawła II	15,7	39%	21,8	10,7	92%
2.	Długoleka, ul. Wiejska	22,0	55%	27,7	16,4	100%
3.	Jordanów Śl., ul. Szkolna	15,2	38%	19,5	10,9	100%
4.	Kąty Wrocławskie, ul. Zwycięstwa	24,2	60%	32,3	16,1	100%
5.	Kobierzyce, ul. Witosa	23,3	58%	30,2	16,4	100%
6.	Siechnice, ul. Kościelna	18,2	45%	25,4	10,9	100%
7.	Sobótka, ul. Warszawska	16,8	42%	22,9	10,8	100%

¹⁾ dopuszczalny poziom średnioroczny NO_2 : $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Wyniki pomiarów prowadzonych na terenie powiatu wrocławskiego nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów żadnego z mierzonych zanieczyszczeń. Na tle innych gmin powiatu Wrocławskiego gmina Kąty Wrocławskie charakteryzuje się najniższymi stężeniami średniorocznymi dwutlenku siarki. We wszystkich badanych miejscowościach zarejestrowano jednak wzrost stężeń zanieczyszczeń w sezonie grzewczym, w przypadku dwutlenku siarki nawet kilkukrotny, co świadczy o znacznym udziale tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń z lokalnych systemów grzewczych (niewielkich kotłowni osiedlowych czy palenisk domowych) w zanieczyszczeniu powietrza. Sporządzone na podstawie pomiarów pasywnych mapy rozkładu zanieczyszczeń wskazują na widoczny napływ zanieczyszczeń z aglomeracji wrocławskiej. Bardzo duży ruch komunikacyjny związany z trasami wylotowymi z miasta Wrocławia oraz lokalizacja dużych centrów handlowych nie pozostaje również bez znaczenia na jakość powietrza w tym rejonie. Wysokie średnioroczne stężenia dwutlenku azotu w Kątach Wrocławskich są wynikiem dużego ruchu komunikacyjnego na terenie gminy.

3.3 KLIMAT AKUSTYCZNY

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie hałas generowany przez pojazdy samochodowe jest dominującym źródłem hałasu, kształtującym klimat akustyczny i zdecydowanie może powodować ponadnormatywne oddziaływanie na środowisko akustyczne, przy czym dotyczy to w zasadzie dróg o natężeniu ruchu przekraczającym 1000 pojazdów/dobę. Najbardziej narażone na ponadnormatywne oddziaływanie są tereny położone w pobliżu dróg krajowych i autostrady A4.

W 2003 r. na terenie powiatu wrocławskiego badaniami monitoringowymi objęto 19 odcinków dróg. We wszystkich punktach (1m od krawędzi jezdni) stwierdzony równoważny poziom dźwięku w porze dziennej mieścił się w przedziale 60,5 – 75,4 dB i przekraczał wartość dopuszczalną 60 dB.

W latach 2004 i 2005 na terenie gminy Kąty Wrocławskie nie prowadzono badań monitoringowych hałasu.

3.4 GLEBY

W 2004 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu prowadził badania gleb na obszarach uprzemysłowionych, związanych z oddziaływaniem punktowych źródeł zanieczyszczeń. Celem badań było wykazanie przekroczeń dopuszczalnych wartości w stosunku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) oraz zaklasyfikowanie badanych gleb do odpowiednich stopni zanieczyszczenia (wg skali IUNG). Na obszarach uprzemysłowionych badaniami objęto tereny wokół zakładów przemysłowych i tereny wokół składowisk odpadów. Łącznie badania prowadzono wokół 32 obiektów w 232 punktach pomiarowo kontrolnych m.in. obszar wokół Zakładów „Elipsa” w Kątach Wrocławskich. Stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu w 6 punktach i rtęci też w 6 punktach. Stwierdzono podwyższoną antropogenicznie zawartość siarki siarczanowej (IV stopień) w próbkach gleb pobranych z czterech punktów.

W 2005 r. badaniami objęto 6 obszarów położonych na terenie 6 gmin powiatu wrocławskiego m.in. w Kątach Wrocławskich. Badania gleb prowadzono na terenie ogródków działkowych i przydomowych w miejscowości Gniechowice. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm metali ciężkich w stosunku do wartości określonych w Rozporządzeniu MŚ z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359). Stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu w 4 próbkach na 5 zbadanych.

3.5 TERENY CHRONIONE I OBSZARY NATURA 2000

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajduje się 5 pomników przyrody (wg. rejestru Starosty).

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie w ramach systemu obszarów chronionych funkcjonuje jeden park krajobrazowy - Park Krajobrazowy Doliny Bystrzycy.

Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy został powołany rozporządzeniem Wojewody Wrocławskiego z dnia 27 października 1998. Powierzchnia Parku wynosi 8 570 ha.

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym i zagrożonych, składników różnorodności biologicznej.

W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "Ptasiej",
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "Siedliskowej", dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załączniku II do Dyrektywy.

W 2004 roku Ministerstwo Środowiska, opracowało listę obszarów specjalnej ochrony ptaków oraz listę proponowanych obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) wymagających objęcia ich ochroną w formie specjalnych obszarów ochrony siedlisk.

Na opracowanych listach znajdowały się:

- 72 obszary specjalnej ochrony ptaków o łącznej powierzchni 3312,8 tys. ha (w tym obszary lądowe - 2433,4 tys. ha co stanowi 7,8 % pow. kraju)
- 184 projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk o łącznej powierzchni 1171,6 tys. ha co stanowi 3,6 % pow. kraju.

Ponadto, organizacje pozarządowe zaproponowały dodatkową listę tzw. "**Shadow List**" wyrażając opinię, że sieć obszarów specjalnej ochrony siedlisk nie ujmuje w wystarczającym stopniu polskich zasobów siedlisk przyrodniczych. Obszary te nie zostały zamieszczone na listach przekazanych przez Polskę do Komisji Europejskiej, jednak zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej dla wszystkich tych obszarów należy stosować postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia lub planu na obszar Natura 2000.

Lista tych obszarów została zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska i zawiera:

- 169 potencjalnych specjalnych obszarów ochrony siedlisk,
- 69 potencjalnych specjalnych obszarów ochrony ptaków.

Wobec braku informacji odnośnie tych obszarów, autorzy niniejszego opracowania skorzystali z materiałów opublikowanych na stronie Ministerstwa Środowiska *Propozycja optymalnej sieci obszarów Natura 2000 – „Shadow List”*.

Zestawienie obszarów położonych na Dolnym Śląsku, które znalazły się na liście potencjalnych specjalnych obszarów ochrony siedlisk, pokazano na rysunku 3.

Rysunek 3. Mapa obszarów ujętych w „Shadow list”

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie znajdują się częściowo dwa wyszczególnione obszary – „Przepłatki nad Bystrzycą” i „Łęgi nad Bystrzycą”.

4 WYDATKI PONIESIONE PRZEZ GMINĘ KĄTY WROCŁAWSKIE NA REALIZACJĘ ZADAŃ PROEKOLOGICZNYCH W LATACH 2005 - 2006

W tabelach 11 i 12 zestawiono wydatki poniesione przez gminę Kąty Wrocławskie na realizację zadań współfinansowanych z funduszy proekologicznych.

Tabela 11. Wydatki poniesione przez gminę Kąty Wrocławskie na realizację zadań proekologicznych w 2005 r.

Wyszczególnienie inwestycji	Środki własne	Środki z budżetu centralnego	Środki z zagranicy	Fundusze ekologiczne	Inne środki	Ogółem
	w tys. zł					
Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej w Kątach Wrocławskich	380,5		472,1	1032,3		1884,9
Budowa kanalizacji deszczowej w Kątach Wrocławskich	47,2		110,8	138,6		296,6
Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej – Sadków, Sadowice, Jurczyce	160,3					160,3
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Kątach Wrocławskich	1742,3		463,5			2205,8
Ujęcia i doprowadzenie wody - Kąty Wrocławskie	54,4					54,4
Ujęcia i doprowadzenie wody - Stary Dwór	94,6	70				164,6
Ujęcia i doprowadzenie wody - Smolec, Zachowice, Sokolniki	59,8				131,8	191,6
Ogółem						4958,2

Tabela 12. Wydatki poniesione przez gminę Kąty Wrocławskie na realizację zadań proekologicznych w 2006 r.

Wyszczególnienie inwestycji	Środki własne	Środki z budżetu centralnego	Środki z zagranicy	Fundusze ekologiczne	Inne środki	Ogółem
	w tys. zł					
Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej w Kątach Wrocławskich	21,1				3,7	24,8
Ujęcia i doprowadzenie wody - Sadowice	0,5				33,5	34,0
Ujęcia i doprowadzenie wody - Mokronos Dolny, Mokronos Górny	7,7				13,4	21,1
Ujęcia i doprowadzenie wody - Pietrzykowice, Rybnica, Smolec	20,5				32,4	52,9
Ujęcia i doprowadzenie wody - Samotwór	0,8				96,4	97,2
Ujęcia i doprowadzenie wody - Gniechowice	31,9					31,9
Ogółem						261,9

5 STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

5.1 OCHRONA GLEB

Cel 1 - Zmniejszenie degradacji związanej z działalnością rolniczą poprzez:

- podniesienie poziomu wiedzy użytkowników gleb i gruntów,
- optymalizacja zużycia środków ochrony roślin i nawozów,
- promowanie rolnictwa ekologicznego.

Cel 2 - Zmniejszenie degradacji wynikającej z zakwaszenia gleb poprzez:

- kontrola stopnia zakwaszenia gleb,
- stosowanie zabiegów agrotechnicznych mających na celu zmniejszenie zakwaszenia gleb.

Gmina Kąty Wrocławskie od lat Współpracuje z Dolnośląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, wspólnie organizowane są szkolenia z Programów rolno-środowiskowych, które mają na celu ochronę gleb i wód. W wyniku tych szkoleń do programu unijnego przystąpiło 8 gospodarstw z zakresu poplony ścierniskowe i ozime, jedno gospodarstwo z zakresu – strefy buforowe i jedno gospodarstwo ekologiczne.

Gmina współpracuje przy organizacji szkolenia dla użytkowników opryskiwaczy, gdzie przedstawione są zasady stosowania środków ochrony roślin. W 2005 r. przeszkolono 44 osoby. Ogółem w latach 2004 - 2005 uprawnienia uzyskało ok. 150 osób.

Gmina podjęła działanie zmierzające do zmniejszenia degradacji wynikającej z zakwaszenia gleb. Zlecono Stacji Chemiczno – Rolniczej we Wrocławiu wykonanie badań zakwaszenia gleb oraz na zawartość makro i mikroelementów wraz z opracowaniem zaleceń. Badania przeprowadzono w 153 gospodarstwach.

Gmina współpracowała z Dolnośląską Izbą Rolniczą, realizującą program polegający na dotowaniu nawozów wapniowych dla gospodarstw rolnych. W programie tym uczestniczyły 24 gospodarstwa z terenu gminy.

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego na terenie gminy zajmuje się promowaniem rolnictwa ekologicznego.

5.2 OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN

Cel 1 - Ograniczenie sytuacji konfliktowych powstających na styku przemysłu wydobywczego i ochrony środowiska:

- identyfikacja obszarów konfliktowych,
- zminimalizowanie ujemnych oddziaływań kopalń surowców mineralnych na środowisko,

Cel 2 - Racjonalne wykorzystanie zasobów mineralnych:

- kontrola wszystkich miejsc eksploatacji surowców mineralnych pod kątem przestrzegania wymogu uzyskania koncesji na wydobywanie kopalin.

Cel 3 - Rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku działalności wydobywczej:

- egzekwowanie obowiązku rekultywacji wyeksploatowanych wyrobisk,
- egzekwowanie obowiązku likwidacji i rekultywacji nielegalnych wyrobisk.

Na terenie gminy rozpoznano znaczne zasoby piasków, żwirów, pospółek oraz itów. Zinventaryzowano 26 wystąpień złóż kruszywa naturalnego, w tym 16 złóż piasków, 5 złóż

piasków występujących wspólnie z pospółkami i żwirami, 4 złoża pospółek oraz 3 złoża iłów mioceńskich i glin czwartorzędowych.

Na południowo-zachodnim obszarze gminy występuje eksploatowane złożo kruszywa naturalnego Kilianów I. Perspektywiczne znaczenie posiada udokumentowane złożo pospółki Kamionna.

Na południu gminy występują surowce do produkcji wyrobów ceramiki budowlanej reprezentowane przez ily mioceńskie i gliny czwartorzędowe:

- „Kąty Wrocławskie I” – ily,
- „Sośnica” – ily,
- „Zachowice” – ily.

Perspektywnym złożem iłów mioceńskich jest złożo „Pełcznica”.

W 2005 r. dokonano przeglądu posiadanych koncesji:

- PPHU „Ceramika” Sp. z o.o. „Sośnica” 4/96
- SKR Kąty Wrocławskie „Kilianów I” 7/E/99
- PPHU TRANSPIACH s.c. Kopalnia „Siedlakowice II” 2E/2001.

W 2005 r. przeprowadzono rekultywację wyrobisk:

- Sadków przy ul. Szkolnej,
- Nowa Wieś Kącka,

W 2006 r. rozpoczęto rekultywację wyrobiska w Zachowicach.

W 2006 r. zgłoszono do Starostwa Powiatowego eksploatację bez koncesji w Skałce. Następnie odbyła się likwidacja nielegalnego wyrobiska.

5.3 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Cel 1 - Rozbudowa systemu obszarów chronionych:

- objęcie ochroną cennych przyrodniczo obszarów przez wnioskowanie utworzenia lub utworzenie nowych rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych itp.

Cel 2 - Zwiększenie lesistości i poprawa gospodarki leśnej

Cel 3 - Zwiększenie obszarów terenów zieleni

- ekranowanie źródeł hałasu, w tym dróg o dużym natężeniu przez pasy zieleni.

W roku 2005 złożono wniosek do studium uwarunkowań o przeznaczenie wyrobiska w Skałce na utworzenie użytku ekologicznego.

W 2006 r. podjęta została przez Radę Gminy Uchwała dnia 29.08.2006 w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru „Stara piaskownia” na terenie wsi Skałka.

W latach wcześniejszych utworzono także park „Cicha Dolina” i „Park Staromiejski” w Kątach Wrocławskich.

W celu zwiększenia lesistości w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kąty Wrocławskie umieszczono zapisy:

- na terenach łąk i pastwisk oznaczonych symbolem RZ dopuszcza się zalesienia gruntów o niskich klasach bonitacji oraz tam gdzie będzie następować powiększenie kompleksów leśnych,
- na terenach upraw rolniczych oznaczonych symbolem R dopuszcza się zalesienia gruntów.

W 2006 r. Kątach Wrocławskich przy ul. 1 Maja wykonano nasadzenia uzupełniające drzewostan lip – 100 szt. drzew.

W 2006 r. wykonano także nasadzenia:

- przy drodze gminnej Smolec – Jaskotle - 85 szt. platanów,
- przy boiskach sportowych w Krzeptowie – 20 szt. lip i Sadowicach – 10 szt. lip.

5.4 OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Cel 1 - Sukcesywne rozbudowywanie sieci kanalizacyjnej.

Cel 2 - Sukcesywna rozbudowa kanalizacji deszczowej dla dróg i zespołów parkingów, wyposażonej w urządzenia oczyszczające.

Cel 3 - Wspieranie mieszkańców w działaniach prowadzących do uregulowania gospodarki ściekowej - podłączanie do istniejących kolektorów.

Cel 4 - Modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych.

Cel 5 - Likwidacja miejsc nielegalnego zrzutu ścieków do wód lub do ziemi.

W 2005 r. wybudowano w Kątach Wrocławskich (ul. Okrzei) 4,5 km sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami. Wykonano tam także 2,2 km sieci kanalizacji deszczowej.

W wsiach Sadków, Sadowice, Jurczyce wykonano 0,2 km sieci kanalizacji sanitarnej.

W 2006 r. w Kątach Wrocławskich położono 0,1 km sieci kanalizacji sanitarnej. Rozpoczęto także budowę kanalizacji w północnej części gminy oraz budowę tranzytu i roboty we wsiach Pietrzykowice, Rybnica, Smolec.

Przygotowano projekt oraz uzyskano pozwolenie na rozbudowę oczyszczalni ścieków oraz remont przepompowni głównej w Kątach Wrocławskich.

W 2005 r. przeprowadzono modernizację SUW przy ul. Popiełuszki w Kątach Wrocławskich. Obecnie wydajność eksploatacyjna ujęć wynosi 200 m³/godz., wydajność urządzeń na stacji wynosi 200 m³/godz., wydajność zestawu pomp na sieć 300 m³/godz.

Na terenie gminy w 2005 r. przyznano pięć dofinansowań do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, w 2006 r. przyznano siedem dofinansowań. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. założył 229 szt. wodomierzy, zaś w 2006 r. - 260 szt.

W 2005 r. wykonano następujące sieci wodociągowe:

- 0,4 km - Kąty Wrocławskie,
- 2,3 km - Stary Dwór,
- 1,2 km - Smolec, Zabrodzie Sokolniki.

W 2006 r. wykonano następujące sieci wodociągowe:

- 0,5 km - Sadowice,
- 0,6 km - Mokronos Górny, Mokronos Dolny,
- 0,4 km – Pietrzykowice, Rybnica, Smolec,
- 0,6 km – Samowtór,
- 0,2 km - Gniechowice.

5.5 OCHRONA POWIETRZA

Cel 1 – ograniczenie niskiej emisji:

- stopniową likwidację tych źródeł,
- rozbudowę sieci gazowej z ukierunkowaniem na mniejsze miejscowości i wsie,
- stopniowy wzrost wykorzystania alternatywnych źródeł energii,
- stopniową poprawę parametrów cieplnych budynków,

Cel 2 – ograniczenie emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych

Cel 3 - ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych

Zamknięto ZPOW Pietrzykowice, cegielnię w Zachowicach oraz ZPZ „Elipsa” Sp. z o.

W latach 2000-2006 Spółdzielnia Mieszkaniowa Ślęza w Gniechowicach przeprowadzała termomodernizację swoich obiektów – 8 budynków z 156 mieszkańcami przy ul. Czystej oraz 7 budynków z 56 mieszkańcami na osiedlu Ogrody przy ul. Kąteckiej. W ramach prac termomodernizacyjnych wykonano ocieplenie ścian zewnętrznych, wymianę okien w pomieszczeniach wspólnych przy ul. Czystej oraz wymianę sieci c.o. i c.w.u. na rury preizolowane. W wyniku przeprowadzonych prac osiągnięto spadek zużycia energii na ogrzewanie o około 30%. W dalszych planach przewiduje się ocieplenie stropodachów oraz piwnic.

W 2005 r. w Szkole Podstawowej nr 1 w Kątach Wrocławskich wykonano prace związane z wymianą stolarki okiennej.

Mieszkańcy gminy coraz częściej wykorzystują alternatywne źródła energii (np. kolektory słoneczne).

Najbardziej uciążliwym zakładem na terenie gminy jest „CeDo” Sp. z o.o. Zakład ten jest monitorowany przez WIOŚ.

W 2005 r. zmodernizowano ok. 30 dróg gminnych i ulic o łącznej długości 8 545 mb. W 2006 r. przeprowadzono modernizację dróg gminnych - Sadkówek – Sadowice na długości 1 548 mb. Zmodernizowano także ok. 8 875 m² dróg, chodników i poboczy na ul. Fabrycznej oraz ok. 5 400 m² na Osiedlu Kwiatowym.

5.6 OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM

Cel 1 – Modernizacja gminnych dróg.

Cel 2 - Nasadzenia pasów zieleni ochronnej w pobliżu ciągów komunikacyjnych.

Cel 3 - Ograniczenie ruchu ciężkiego na drogach przechodzących przez tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej.

Cel 4 - Utrzymywanie nawierzchni dróg w dobrym stanie technicznym.

Duży wpływ na środowisko akustyczne ma stan techniczny dróg. Na terenie gminy Kąty Wrocławskie drogi gminne utrzymywane są w należytym stanie. W 2005 r. zmodernizowano ok. 30 dróg gminnych i ulic o łącznej długości 8 545 mb. W 2006 r. przeprowadzono modernizację dróg gminnych - Sadkówek – Sadowice na długości 1 548 mb. Zmodernizowano także ok. 8 875 m² dróg, chodników i poboczy na ul. Fabrycznej oraz ok. 5 400 m² na Osiedlu Kwiatowym.

W 2006 r. Kątach Wrocławskich przy ul. 1 Maja wykonano nasadzenia uzupełniające drzewostan lip – 100 szt. drzew.

W 2006 r. wykonano także nasadzenia:

- przy drodze gminnej Smolec – Jaskotle - 85 szt. platanów,
- przy boiskach sportowych w Krzeptowie – 20 szt. lip i Sadowicach – 10 szt. lip.

W ramach ochrony przed hałasem na terenie gminy w miejscowości Smolec na terenie osiedli mieszkaniowych wprowadzono strefy uspokojonego ruchu (4 szt. progów zwalniających w 2005r. i 1 szt. w 2006 r.). Na osiedlu – ul. Drzymały, ul. Brzozowa, Jana Pawła II wprowadzono znak drogowy – strefa zamieszkania.

5.7 EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel - Rozwój edukacji ekologicznej

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie od lat prowadzona jest edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach. Władze gminy współdziałają z gimnazjum w Kątach Wrocławskich z Kołem Młodych Przyrodników.

Spółeczeństwo jest informowane na bieżąco o stanie środowiska w gminie i działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony m.in. w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej.

Co roku gmina uczestniczy w akcji „Sprzątanie świata”. W 2005 r. na ten cel zakupiono worki i rękawice oraz na bieżąco gmina odbierała zebrane odpady. We wrześniu 2006 r. w akcji „Sprzątanie świata” udział wzięły wszystkie szkoły i przedszkole z terenu gminy – ogółem 1328 uczniów, rozdysponowano 1 400 szt. worków, 3 700 szt. rękawic, 30 koszulek promujących „Czysty świat”. Prowadzono lekcje tematycznie związane u utrzymaniem czystości oraz segregacją odpadów.

Zakupiono i przekazano do wszystkich szkół i przedszkoli na terenie gminy 15 zestawów pojemników do segregacji odpadów (pojemniki na papier, tworzywa i szkło) o wartości 21127,50 zł.

6 PODSUMOWANIE I WNIOSKI

„Program Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Fundamentalnym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

W gminie Kąty Wrocławskie bardzo dużą uwagę przywiązuje się do ochrony środowiska, do przestrzegania prawa. Sprzyja temu wprowadzenie na terenie gminy nowoczesnych technologii, które przyczyniają się do kształtowania nowego wizerunku gminy.

Gmina sukcesywnie realizuje zadania zidentyfikowane w Programie Ochrony Środowiska Gminy Kąty Wrocławskie.